

POZNATI PODNEBJE ZA UČINKOVITO UKREPANJE Climate Knowledge for Climate Action

Tanja Cegnar

Vsako leto v počastitev uveljavitve Konvencije o Svetovni meteorološki organizaciji (SMO) 23. marca 1950 obeležujemo svetovni dan meteorologije. Tema letošnjega svetovnega dneva meteorologije je »Poznati podnebje za učinkovito ukrepanje«. Izpostavlja pomen v zadnjih desetletjih pridobljenega znanja o podnebju v prizadevanjih za odločnejše odzive na podnebne danosti, podnebne spremembe in spremenljivost podnebja.

Poleg vremenskih spremenljivk, kot so temperatura in padavine, znanje o podnebju temelji tudi na podatkih o koncentracijah toplogrednih plinov, onesnaževal in delcev v zraku, ki vplivajo na podnebje, kakovost zraka, zdravje, naravne in človeške sisteme. Spremljanje sestave ozračja usklajuje SMO program Globalnega opazovanja ozračja (GAW). Celovito analizo stanja podnebja in predviden razvoj globalnih podnebnih razmer je lani objavil Medvladni odbor za podnebne spremembe.

Zgodovina prepričljivo dokazuje, da je bilo naše življenje že od nekdaj močno odvisno od podnebja. V zadnjih desetletjih ljudje s svojim delovanjem spreminjanje podnebja pospešujemo in s tem postajamo vse bolj ranljivi. Informacije o vremenu in podnebju, njegovi spremenljivosti in spremembah so vtakane v naše vsakodnevno življenje. Segajo od splošnih značilnosti podnebja, v katerem živimo, do dnevnih vremenskih napovedi, sezonskih napovedi in podnebnih projekcij. Ob tem pogosto pozabljamo koliko meritev, raziskav, računalniških zmogljivosti in analiz je potrebnih, da zagotovimo vremenske in podnebne informacije.

Kljub izjemnemu napredku meteorologije v zadnjih desetletjih pred nami še vedno ostaja zahtevna naloga, da izboljšamo vedenje o tem, kako se globalni podnebni pojavi odražajo na regionalni, državni in lokalni ravni. Uporabnikom prilagojene podnebne informacije pomagajo upravljati s tveganji in izkoristiti prednosti, ki jih prinašajo podnebne spremembe in naravna spremenljivost podnebja. Sredstva vložena v spremljanje, raziskovanje in sisteme za upravljanje z informacijami se večkratno povrnejo v obliki rezultatov na področju zmanjševanja tveganja zaradi vremenskih ujm, upravljanja z vodami, prehranske varnosti in zdravja, kar so tudi glavne prednostne naloge sodobne družbe.

Ob svetovnem dnevu meteorologije smo v ponedeljek, 23. marca, na Agenciji RS za okolje predstavili široko ponudbo podnebnih podatkov in storitev, ki jih ponuja slovenska meteorološka služba. Obeležili smo tudi obletnico neprekinjenih meteoroloških opazovanj v Ljubljani, ki so se začela 23. marca 1850, torej pred 165 leti.

